

תעריפי ביול עיקריים בפנים הארץ

מחירון בתוקף מיום: 02.12.1979 עד יום: 30.04.1980

רקע ודגשים לקביעת התעריף

בחודש נובמבר 1979 פורסמו בעיתונות כתבות המתארות את הצעדים שצפוי שר האוצר לקבל כחלק מהניסיון להילחם באינפלציה והשפעותיה על המשק הישראלי.

שר האוצר יגאל הורביץ יביא לממשלה ביום ראשון את מגמות התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת 1980 ועידכון התקציב לשנת 1979. במסגרת זו כלול קיצוצים דרסטיים ביותר בהוצאה הריאלית של הממשלה והשירותים הציבוריים. הצעדים האיסרטיביים עצמם ישר האוצר מתכוון להפעיל לא יאשרו ביום ראשון והדיונים יימשכו בימים הקרובים.

מעריב, 16 בנובמבר 1979

בין הצעדים הועלתה האפשרות להעלות את תעריפי הדואר.

בינתיים הועלו הערכות שונות לגבי כוונות השר הורביץ לצעדים כלכליים. בין היתר: העלאת תעריפי שירותים ממשלתיים כגון חשמל, דואר, בריאות, חינוך ועוד.

מעריב, 16 בנובמבר 1979

המשך...

בעקבות דיון שקיימה ממשלת ישראל היא הסמיכה את שר האוצר לנקות בצעדים שהציע לבלימת האינפלציה.

הממשלה נתנה „אור ירוק“ להורביץ:

יתייקרו המוצרים המסובסדים
הדלק החשמל והמים, החינוך
הבריאות ומסים עירוניים

מעריב, 19 בנובמבר 1979

מצבו הקשה של המשק הישראלי, והאינפלציה המשתוללת, חייבו את שר האוצר להעלות את המחירים בכל תחומי החיים בישראל. בין היתר דובר בהעלאת מחירי החשמל, המים, שירותי הדואר ומוצרי המזון הבסיסיים.

מי שצפה שכבר בחודשים הי
קרובים תחול האצת כלשהי בי
קצב האינפלציה בעקבות הצע
דים הכלכליים — טעה. יהיו העלי
אות מתירים בעשרות אחוזים בי
מתירי החשמל, המים, שירותי הי
דואר והטלפון, הדלק, הלחם, הי
חלב ומוצריה, העוף, והבשר הי
קפוא.

מעריב, 19 בנובמבר 1979

כצפוי, הוחלט במשרד האוצר להעלות את תעריפי הדואר, ומחירים החדשים נכנסו לתוקף ב-2 בדצמבר 1979.

היום ייבנסו לתוקפם ה-	
תעריפים החדשים של שי-	
רותי משרד התקשורת. ל-	
הלן עיקרי התעריפים הח-	
דשים (בתעריפים נכלל	
מע"מ):	
מכתב רגיל 2.70 ל"י, מכחב	
מסוג "חריג" 4.00 ל"י, דברי	
דואר ללא מעטפה, 6.90 ל"י,	
גלויה 2.30 ל"י, איגרת רישום —	
9.30 ל"י, איגרת מסירה מיוחדת	
(„אקספרס“) 26.30 ל"י, חבילה	
עד 3 ק"ג 30 ל"י, חבילה לחיילי	
צה"ל עד 3 ק"ג 15 ל"י, מברק	
עד 10 מלים 38 ל"י.	

דבר, 2 בדצמבר 1979

המאבק במשלוח דברי דואר ללא מעטפה

בחינת לוח התעריפים שנכנס לתוקף ב-2 בדצמבר 1979 מגלה סעיף החורג משמעותית מיתר מרכיבי התעריף. מרבית המחירים התייקרו בשיעור של כ-50 אחוזים, בעוד שמשלוח דברי דואר ללא מעטפה התייקר ב-300%.

פני שבועיים התיקרו שרותי הדואר בארץ ב-52 אחוז בממוצע. תעריף אחד עלה ב-300 אחוז! המדובר במשלוח הודעות ודברי דפוס ללא מעטפה.

חברות מסחריות, בנקים ומשרדי ממשלה שונים, השולחים הודעות רשמיות למאות אלפי לקוחות נדרשים עתה לשלם 2.70 ל"י אם ההודעה הוכנסה למעטפה. אם יבקשו לחסוך במעטפה ולשלוח את ההודעה כש"היא מודבקת ורק הכתובת גלויה, יידרשו לשלם פי 2.5 — 6.90 ל"י.

מעריב, 14 בדצמבר 1979

עליית המחיר התלולה נועדה לקדם את מאבקו ארוך השנים של הדואר במשלוח דברי דואר ללא מעטפות, אשר לא אפשר להפעיל את מכונת המיון האוטומטית ודרש מיון ידני עתיר כוח אדם.

עד העלאת התעריפים האחרונה, היה מחיר משלוח מכתב רגיל 1.80 ל"י, ומשלוח הודעה או דבר דפוס ללא מעטפה 2.30 ל"י. התברר כי גם בהבדל מחירים זה עדיין כדאי היה לגופים גדולים להמשיך ולשלוח דברי דואר ללא מעטפות, שכן החסכון במעטפות ובהכנסת דברי הדואר ל"י תוכן היה עדיין גדול מן ההפריש ב"תעריפים.

בעת העלאת התעריפים האחרונה החליט משרד התקשורת לחסל את ולתמיד את תופעת משלוח ההודעות ללא מעטפה, וייקר את התעריף כך שהחיסכון כתוצאה מהמעעות ממעטפות נבלע בהוצאות הגדולות על ה"בולים למשלוח ההודעות.

העלאת המחיר החריגה עוררה מחדש את הוויכוח הציבורי לגבי מערכת השיקולים שיש להפעיל בין ייעול מערכת המיין של הדואר ומול ההוצאה הכספית שתידרש משולחי הדואר. המתנגדים טענו כי "גזירת המעטפות" תגרום לנזקים לכלל המשק.

בזבז במטבע חוץ עקב גזירת המעטפות

לצער, אין זה ההיבט היחיד והבולט של הבעיה, שנוצרה עם ההעלאה הנ"ל. חשוב יותר, לדעתי, הבזבז של מטבע זר, שיוצא על רכישת אלפי טונות נייר למעטפות בחו"ל בתקופה ששר האוצר מוכן לתת פרס לכל מי שיכניס לקופת המדינה אפילו דולר אחד. ברור גם, שרוב המוסדות הגדולים לא ישלמו בעד משלוח ללא מעטפה 6.90 ל"י ויעדיפו לשלוח את החוזרים והחוזרות במעטפות. בהיה, איפוא, עדים לפיתוחה של תעשיית מעטפות בקנה-מידה גדול. ועל כגון-דא אמרו חכמים: עוד תעשיה כזאת ואבדנו. סבורני, כי הנהלת משרד התקשורת חייבת לבחון את הבעיה לעומקה וייתכן שתגיע למסקנה אחרת. מ. הופשטער — דובר "תנועה"

מעריב, 24 בדצמבר 1979

הדואר הדף את דברי הביקורת וטען כי אין זה מתפקידו לממן מתקציבו המוגבל את ההעדפות של הארגונים האחרים במשק.

ספק אם מישאו במשרד התקשורת בדק את המאזן המשקי של ייקור כה דרסטי בתעריפים. בגלל ריבוי המוסדות והגופים ששולחים הודעות מוד-פסות, קשה להעריך האם החסכון ש-מושג בממיינים בדואר גדול מן ה-הוצאה הנוספת הכרוכה במשלוח ה-הודעות במעטפות. על כל פנים, תק-ציב משרד התקשורת הוא מוגבל, ו-בדואר אמרו לנו: „לא עלינו לממן את ההעדפה של המוסדות הפרטיים ואפילו הציבוריים למשלוח דואר ללא מעטפות“.

מעריב, 14 בדצמבר 1979

השוואת מחירי הדואר בישראל ובארצות אחרות

ההתייקרות המואצת של מחירי השירותים השונים במשק הישראלי, כולל מחירים של מוצרים ושירותים שנתפסו כחיוניים, העמידו את מקבלי ההחלטות במשרדי הממשלה במצב מביך. מחד גיסא, לא היה מנוס בהעלאת המחירים כניסיון להילחם באינפלציה המשתוללת, אולם מאידך גיסא היה על הפוליטיקאים לנסות ולצמצם את הנזק התדמיתי שגרמו המחירים המאמירים למעמדם של שרי הממשלה. אחד ה"פתרונות" היה לעוות את הנתונים ולהציג בפני הציבור תמונה ורודה ואופטימית של המצב.

הבטוי הבולט להרגשת אי הנוחות של המשרדים המייקרים את שרותיהם, הוא מינהגם של כלכלני אותם משרדים לערוך השוואות בין-לאומיות של מחירי אותו שרות בארץ ובעולם, ולהוכיח בדרך זו כי גם לאחר הייקור בעשרות אחוזים, עדיין נשאר השרות או המוצר בארץ זול מן המחיר אותו משלמים האזרחים במדינות אחרות.

כך הוכיחו לנו בזמן האחרון כי מחירי הדלק, החשמל, התחבורה הציבורית ו- התקשורת נותרו זולים יחסית למחירם ב- עולם על אף ייקורם בכ- 50 אחוז בארץ.

מעריב, 30 בנובמבר 1979

המשך הכתבה מציג את הצורך לבצע את השוואת המחירים כשהיא מבוססת על כוח הקנייה של תושבי ישראל.

מי שקורא את ההשוואות הללו אינו מבין בדרך כלל, כיצד קורה שבארץ הכל כל כך זול (יחסית לעולם) ובכל זאת אין הוא מצליח להיות ברמת החיים של אותו בעל מקצוע בגרמניה ובארה"ב. התשובה לכך היא פשוטה ונעוצה לא רק בכמה מסתכמות הוצאותיך על קניית מוצרים ושרותים, אלא גם איזו הכנסה עומדת לרשותך כדי לרכוש את אותם מוצרים.

בעלי הטבלאות וההשוואות עושים אם כן רק חצי עבודה, והתוצאות המתקבלות הן על כן רק חצי אמת. השאלה הרלוונטית לצורך רכישת המוצרים והשרותים היא אינה מחירם המוחלט, אלא מחירם הריאלי, כלומר כמה מוצרים ושרותים אתה יכול לרכוש בהכנסתך החודשית. ואכן בכל פעם שנעשו חישובים של מחירים ריאליים, התבררה האמת — ישראל היא בין המדינות היקרות בעולם.

מעריב, 30 בנובמבר 1979

המשך...

השוואה של כוח הקנייה בישראל לעומת מדינות אחרות בעולם מגלה את האמת על רמת המחירים בישראל, ומציפה את העובדה שישראל היא המדינה היקרה ביותר בתחום תעריפי הדואר.

נבדוק עתה את הנתונים לגבי תעריפי הדואר. כלכלני משרד התקשורת הראו בטבלה שהכינו, כי גם כאן ישראל היא בין המדינות הזולות בעולם. חישבנו גם הפעם כמה מכתבים תוכל לשלוח בשכר עבודה של שעה אחת, וכמה מכתבים יוכלו לשלוח אזרחים בעלי אותו כקצוץ במדינות אחרות.

כפי האפשר לראות מן הטבלה — בניגוד לטענות משרד התקשורת — ישראל היא המדינה היקרה ביותר גם בניגוד לתעריפי הדואר.

השוואת תעריפי דואר פנים בארץ ובעולם			
ארץ	מחיר מכתב במט"ח	מחיר מכתב בל"י	כמה מכתבים אפשר לשלוח בשכר שעה
אנגליה	3 פני	1.94	73.1
קנדה	12 סנט	3.11	71.0
ארה"ב	15 סנט	4.59	55.7
בלגיה	6.5 פרנק בלגי	6.85	47.6
צרפת	0.8 פרנק צר'	5.79	38.1
גרמניה	0.5 מרק	8.48	37.9
ישראל		2.70	27.7

מעריב, 30 בנובמבר 1979

התעריפים

מכתב רגיל בארץ (עד 20 גרם)

4.30 ל"י מ-01.05.1980	2.70 ל"י מ-02.12.1979	1.80 ל"י מ-01.05.1979
--------------------------	--------------------------	--------------------------

גלויה

3.70 ל"י מ-01.05.1980	2.30 ל"י מ-02.12.1979	1.50 ל"י מ-01.05.1979
--------------------------	--------------------------	--------------------------

אגרת רישום

14.70 ל"י מ-01.05.1980	9.30 ל"י מ-02.12.1979	6.20 ל"י מ-01.05.1979
---------------------------	--------------------------	--------------------------

אגרת אקספרס

41.70 ל"י מ-01.05.1980	26.30 ל"י מ-02.12.1979	17.20 ל"י מ-01.05.1979
---------------------------	---------------------------	---------------------------

התעריפים

מכתב חריג (עד 20 גרם)

6.40 ל"י מ-01.05.1980	4.00 ל"י מ-02.12.1979	2.00 ל"י מ-01.05.1979
--------------------------	--------------------------	--------------------------

מכתב חריג (20 גרם עד 50 גרם)

7.00 ל"י מ-01.05.1980	4.40 ל"י מ-02.12.1979	2.20 ל"י מ-01.05.1979
--------------------------	--------------------------	--------------------------

מכתב חריג (50 גרם עד 100 גרם)

10.00 ל"י מ-01.05.1980	6.40 ל"י מ-02.12.1979	3.20 ל"י מ-01.05.1979
---------------------------	--------------------------	--------------------------

מכתב חריג (100 גרם עד 250 גרם)

16.00 ל"י מ-01.05.1980	10.00 ל"י מ-02.12.1979	5.40 ל"י מ-01.05.1979
---------------------------	---------------------------	--------------------------

מכתב חריג (250 גרם עד 500 גרם)

25.00 ל"י מ-01.05.1980	16.00 ל"י מ-02.12.1979	8.30 ל"י מ-01.05.1979
---------------------------	---------------------------	--------------------------

מכתב חריג (500 גרם עד 1000 גרם)

41.00 ל"י מ-01.05.1980	27.00 ל"י מ-02.12.1979	13.60 ל"י מ-01.05.1979
---------------------------	---------------------------	---------------------------

התעריפים

מכתב ללא מעטפה (עד 20 גרם)

01.05.1980-מ ? ל"י	02.12.1979-מ 6.90 ל"י	01.05.1979-מ 2.30 ל"י
--------------------	-----------------------	-----------------------

מכתב ללא מעטפה (20 גרם עד 50 גרם)

01.05.1980-מ ? ל"י	02.12.1979-מ 7.50 ל"י	01.05.1979-מ ? ל"י
--------------------	-----------------------	--------------------

מכתב ללא מעטפה (50 גרם עד 100 גרם)

01.05.1980-מ ? ל"י	02.12.1979-מ 10.00 ל"י	01.05.1979-מ ? ל"י
--------------------	------------------------	--------------------

מכתב ללא מעטפה (100 גרם עד 250 גרם)

01.05.1980-מ ? ל"י	02.12.1979-מ 16.00 ל"י	01.05.1979-מ ? ל"י
--------------------	------------------------	--------------------

מכתב ללא מעטפה (250 גרם עד 500 גרם)

01.05.1980-מ ? ל"י	02.12.1979-מ 26.00 ל"י	01.05.1979-מ ? ל"י
--------------------	------------------------	--------------------

מכתב ללא מעטפה (500 גרם עד 1000 גרם)

01.05.1980-מ ? ל"י	02.12.1979-מ 43.00 ל"י	01.05.1979-מ ? ל"י
--------------------	------------------------	--------------------

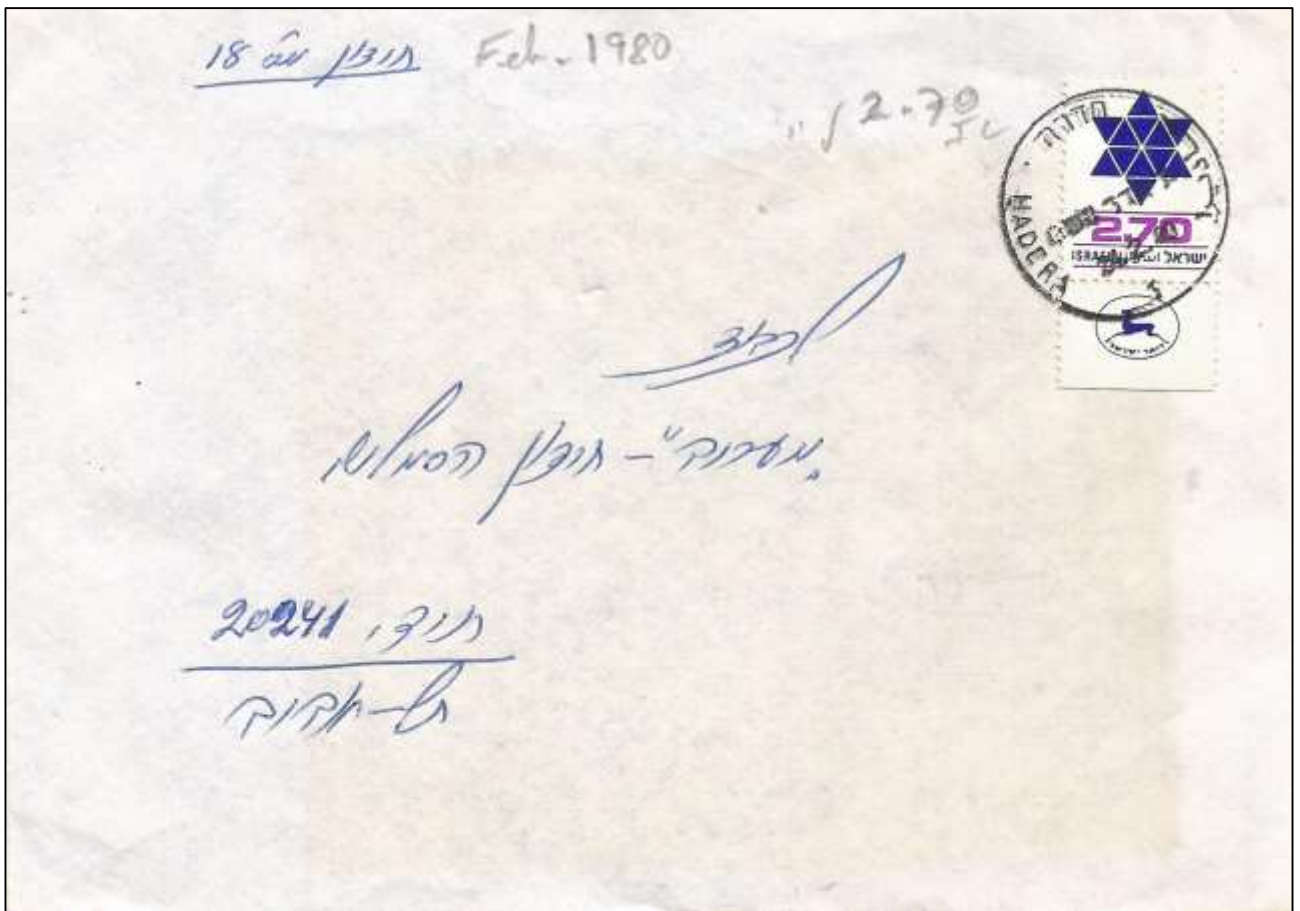
דוגמאות לדברי דואר מן התקופה

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י



המכתב נשלח מדואר נע עמק בית שאן ב-07.03.1980, והודבק עליו בול מן המניין מסדרת עתודה בערך נקוב של 2.70 ל"י, אשר הונפק ב-25.12.1979.

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י



המכתב נשלח מחדרה ב-21.02.1980, והודבק עליו בול מן המניין מסדרת עתודה בערך נקוב של 2.70 ל"י, אשר הונפק ב-25.12.1979.

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י



המכתב נשלח מסביון ב-18.04.1980, והודבק עליו בול מן המניין מסדרת עתודה בערך נקוב של 2.70 ל"י, אשר הונפק ב-25.12.1979.

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י



המכתב נשלח מירושלים ב-16.12.1979, והודבקו עליו שני בולים
מן המניין מסדרת נוף הארץ בערך נקוב כולל של 2.70 ל"י.

במועד משלוח המכתב לא היה קיים בול יחיד בעל ערך נקוב של
2.70 ל"י, ולכן נאלץ השולח להרכיב את התעריף הנדרש
באמצעות שני בולים שונים.

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י



המכתב נשלח מחיפה ב-26.02.1980, והוטבעה עליו חותמת ביול בערך נקוב של 2.70 ל"י.

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י

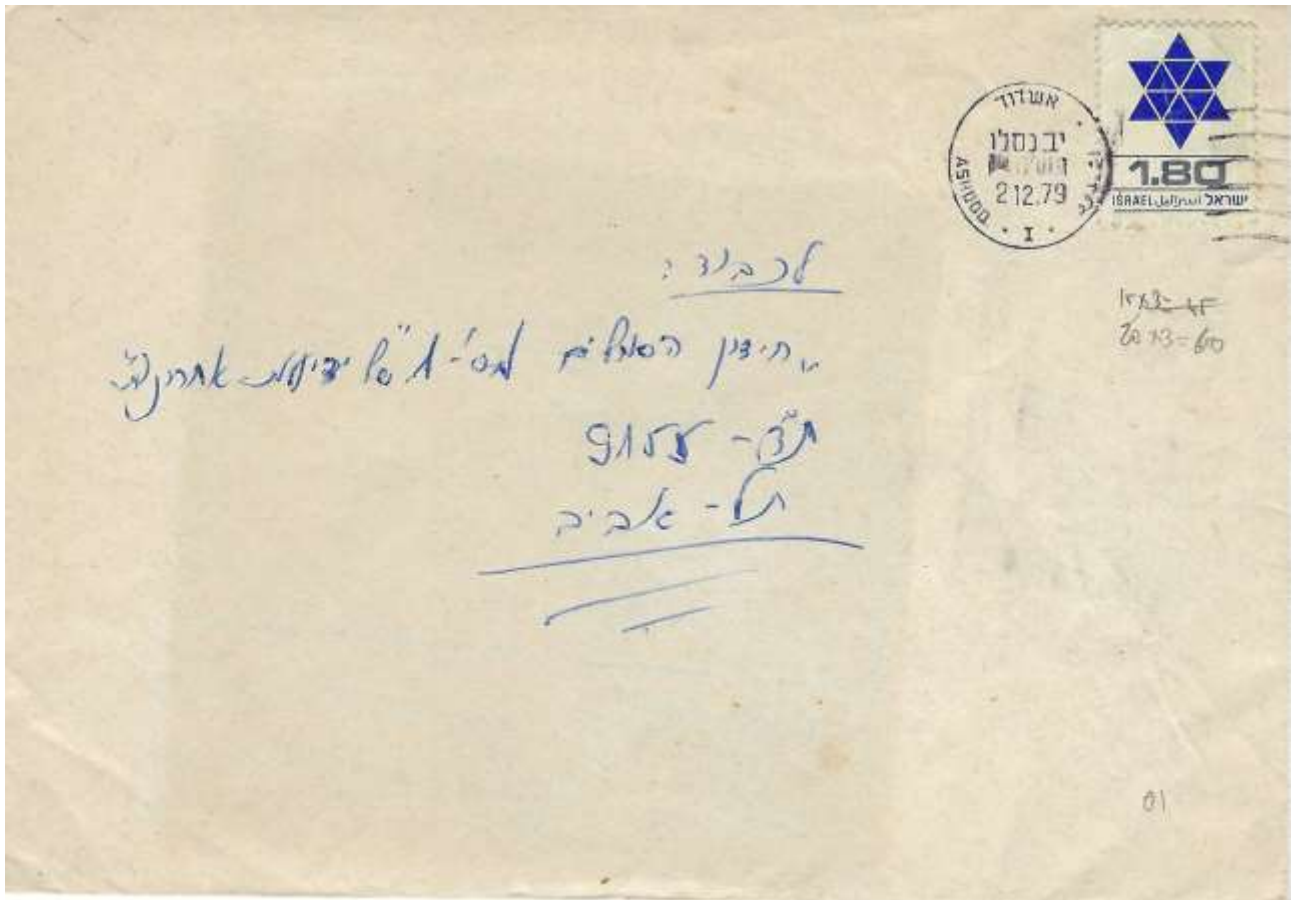


המעטפה נשלחה בדואר פעמיים.

ב-10.01.1980 המעטפה נשלחה מירושלים והוטבעה עליה חותמת ביול בערך נקוב של 2.70 ל"י.

מקבל המעטפה החליט למחזר אותה, ושלח אותה מירושלים שוב ב-13.01.1980. על המעטפה הודבק בול מן המניין מסדרת עתודה בערך נקוב 1.80 ל"י ועוד שלושה בולים מן המניין מסדרת נוף הארץ בערך נקוב כולל של 0.90 ל"י.

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י (ביול חסר)



המכתב נשלח מאשדוד ב-02.12.1979 (היום הראשון להפעלת התעריף החדש) והודבק עליו בול מן המניין מסדרת עתודה בערך נקוב של 1.80 ל"י, אשר הונפק ב-22.5.1979.

פקידי הדואר לא קנסו את המכתב בגין הביול החסר. יתכן שהמעטפה הוכנסה לתיבת המכתבים יום קודם לכן (כאשר התעריף היה 1.80 ל"י) ונמצאה בתיבה בשעות הבוקר, ויתכן גם שפקידי הדואר לא הבחינו בביול החסר.

מכתב רגיל בארץ - 2.70 ל"י (ביול חסר – השלמת ביול)



המכתב נשלח מבני ברק, והודבק עליו בול זיכרון מסדרת מועדים לשמחה תש"ם בערך נקוב של 1.80 ל"י, אשר הונפק ב- 4.9.1979.

פקידי הדואר, שהבחינו בביול החסר, העדיפו שלא להעביר את המכתב ליעדו בצירוף דרישת כפל קנס מהנמען, אלא להחזיר את המכתב לשולח בצירוף חותמת ובה דרישה להשלים את הביול החסר.

השולח הדביק על המעטפה שלושה בולים נוספים בערך נקוב כולל של 0.90 ל"י, והמכתב נשלח שוב מבני ברק ב- 25.12.1979.

מכתב רגיל של חבר כנסת - חינם



המעטפה נשלחה מבית הדואר של הכנסת בירושלים ב- 28.01.1980. לצד חותמת בית הדואר הוטבעה על המעטפה החותמת המעידה כי מדובר במכתב שנשלח על ידי חבר כנסת, והוא פטור מתשלום.

גלויה - 2.30 ל"י



הגלויה ועליה בול מודפס בערך נקוב של 0.90 ל"י נשלחה מבני ברק ב-25.03.1980. בנוסף הודבקו על הגלויה ארבעה בולים מן המניין בערך נקוב כולל 1.40 ל"י.

אגרת רישום - 9.30 ל"י



המעטפה נשלחה בדואר רשום מירושלים ב-30.12.1979 והודבקו עליה שני בולי זיכרון שהונפקו ב-13.11.1979. בול אחד מסדרת אישים בערך נקוב של 7.00 ל"י, ובול שני מסדרת ילדים מציירים את ירושלים בערך נקוב של 5.00 ל"י.

סכום זה נועד לשלם את עלות המשלוח של מכתב רגיל בארץ (2.70 ל"י) בתוספת דמי אגרת הרישום (9.30 ל"י).

אגרת רישום - 9.30 ל"י



המעטפה נשלחה בדואר רשום מתל אביב ב-14.04.1980 והודבקו עליה שלושה בולים ן המניין בערך נקוב כולל של 12.00 ל"י.

סכום זה נועד לשלם את עלות המשלוח של מכתב רגיל בארץ (2.70 ל"י) בתוספת דמי אגרת הרישום (9.30 ל"י).